

ДЕЯКІ ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ КОНЦЕНТРАЦІЇ В РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ

Ковінько О.С., асист.

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Власова Н.О.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Нами було проведено дослідження теоретичних аспектів розвитку процесів концентрації у роздрібній торгівлі, яке дозволило виявити наступне.

Теоретико-методологічні та історичні дослідження економічних умов й етапів розвитку виробництва та систем господарювання дозволили узагальнити та уточнити розуміння змісту процесів концентрації на рівні відокремленого підприємства, галузі і регіону. Складність процесу концентрації, багатогранність прояву, визначення основних характерних рис дозволило систематизувати та доповнити класифікацію її видів та форм.

Враховуючи особливості функціонування підприємств роздрібної торгівлі, значущість для них теорії індивідуального вибору, що базується на принципі пріоритету споживача, обмеженість нарощування обсягів діяльності локальністю ринків, визначено основні напрями процесів концентрації в галузі. Доведено, що основним сучасним напрямом розвитку процесів концентрації у роздрібній торгівлі є створення великих інтеграційних об'єднань – торговельних мереж, розкрито їх переваги та недоліки порівняно з невеликими незалежними торговельними об'єктами, досліджено тенденції й особливості структурних змін у галузі.

Вивчення специфіки прояву найбільш поширених форм концентрації – спеціалізації та диверсифікації у роздрібній торгівлі дозволило представити їх системно й обґрунтувати можливості та межі використання. Виокремлено основні типи диверсифікації та форми їх прояву як засобу концентрації у торговельній галузі.

Розгляд основних методологічних підходів до розуміння поняття ефективності діяльності підприємств та врахування різноманіття прояву концентрації дозволили визначити неоднозначність категорії ефективності цього процесу. На основі проведеного дослідження економічних механізмів формування ефектів та обмежень сформульовано зміст та обґрунтовано критерії економічної ефективності, що притаманні технічній, економічній та фінансовій концентрації у роздрібній торгівлі.